

Αρχαιολογικό Μουσείο Αργοστολίου

ΚΕΦΑΛΟΝΙΑ

Ρ. Βεργωπή, 281 00 Αργοστόλι

☎ +30 2671028300 📠 +30 2671028349 ✉ leepka@culture.gr

Το κτήριο του Μουσείου θεμελιώθηκε το 1957, σε αντικατάσταση του παλαιού κτηρίου που καταστράφηκε από το μεγάλο σεισμό ο οποίος που έπληξε το νησί το 1953.

Η επανέκθεση οργανώθηκε το 2000 και αναπτύσσεται σε τρεις αίθουσες. Τα ευρήματα προέρχονται από τις αρχαιολογικές έρευνες που άρχισαν στο νησί στα τέλη του 19ου αιώνα και συνεχίζονται έως σήμερα. Παρουσιάζονται κατά χρονολογική σειρά, από την παλαιολιθική εποχή (40 000-8000 π.Χ.) έως και την υστερορωμαϊκή περίοδο (5ος-6ος αι. μ.Χ.), αλλά και κατά γεωγραφικές περιοχές.

Στα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου συγκαταλέγονται τα εργαλεία από πυριτόλιθο που χρονολογούνται στην παλαιολιθική εποχή (40 000-10 000 π.Χ.), στην οποία κυριαρχεί ο σύγχρονος άνθρωπος (Homo Sapiens), καθώς και τα αντικείμενα νεολιθικής εποχής (6000-3000 π.Χ.) από το σπήλαιο «Δράκαινας» στον Πόρο. Η χρήση του σπηλαιού ξεκινά από τα μέσα της 6ης χιλιετίας π.Χ. και φτάνει έως το 2400 π.Χ. με την περιοδική κατοίκηση ανθρώπινων ομάδων, ενώ επαναχρησιμοποιείται ως τόπος λατρείας του Πάνα και των Νυμφών από τον 6ο αιώνα έως τα τέλη του 3ου αιώνα π.Χ. Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλούν επίσης τα γυάλινα αγγεία ρωμαϊκής περιόδου (2ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.), που προέρχονται από τάφους της Σάμης και του Φισκάρδου.

Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκάδας

Α. Σικελιανού και Ν. Σβορώνου, 311 00 Λευκάδα

☎ +30 2645021635 📠 +30 2645021635 ✉ lstepka@culture.gr

Στεγάζεται σε πτέρυγα του Πνευματικού Κέντρου του Δήμου Λευκάδας. Στο Μουσείο εκτίθενται αντικείμενα από τη μέση παλαιολιθική περίοδο (100 000-40 000 π.Χ.) έως τους χρόνους της ύστερης ρωμαϊοκρατίας (4ος αι. μ.Χ.), που προβάλλουν την εξέλιξη της ιστορίας του νησιού μέσα από διάφορες θεματικές ενότητες: προϊστορική Λευκάδα, ζωή και τέχνη στην αρχαία Λευκάδα, νεκροταφεία και ταφικά έθιμα, ιερά και θεότητες.

Τα ευρήματα προέρχονται από το νομό Λευκάδας και συγκεκριμένα από τους ταφικούς τύμβους στις θέσεις Στενό και Σκάρος στο Νυδρί, από το σπήλαιο Χοιροσπηλιά στην Εύγηρο, από τα νεκροταφεία της αρχαίας πόλης της Λευκάδας, καθώς και από διάφορες άλλες θέσεις (σπήλαιο Ασβότρυπα στο Φρύνι, σπήλαιο Νυμφών στην Αγία Κυριακή, Σκάρος, Μεγανήσι).

Σημαντικό μέρος των προϊστορικών κυρίως ευρημάτων συνδέεται με τις ανασκαφές που πραγματοποίησε στο νησί, στις αρχές του 20ού αιώνα, ο γνωστός για τη συνεισφορά του στην κλασική αρχαιολογία Γερμανός αρχιτέκτονας Wilhelm Dörpfeld και, επομένως, με την ιστορία της ίδιας της αρχαιολογικής έρευνας στην Ελλάδα.

Αρχαιολογικό Μουσείο Βαθέος

283 00 Βαθύ, Ιθάκη

☎ +30 2674032200 📠 +30 2674032200 ✉ leepka@culture.gr

Το κτήριο του Μουσείου οικοδομήθηκε στη δεκαετία του 1960 για να στεγάσει αρχαιότητες που, σύμφωνα με πολλούς μελετητές, αποδεικνύουν την ταύτιση του νησιού με την πατρίδα του Οδυσσέα. Η έκθεση καταλαμβάνει τον προθάλαμο και τρεις αίθουσες και οργανώνεται σε χρονολογικές και θεματικές ενότητες (θρησκεία-λατρεία, αγγεία τοπικού εργαστηρίου «Ιθακήσιο στυλ», χάλκινα αντικείμενα καθημερινής χρήσης), οι οποίες αναδεικνύουν όψεις της ζωής στο νησί. Εκτίθενται ευρήματα που χρονολογούνται από τη μυκηναϊκή (1600-1100 π.Χ.) έως και τη ρωμαϊκή περίοδο (2ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.) και προέρχονται κυρίως από το νότιο τμήμα της Ιθάκης.

Ιδιαίτερης σημασίας είναι τα εκθέματα που συνδέονται με τα ομηρικά έπη και τον «πολυμήχανο» Οδυσσέα, μορφή με παγκόσμια αναγνωρισιμότητα, σύμβολο του ανήσυχου ταξιδευτή και πηγή έμπνευσης ακόμα και για το σύγχρονο άνθρωπο. Ξεχωρίζουν τα θραύσματα ντόπιας οινόχους του 7ου αιώνα π.Χ., στην οποία υπάρχει η αρχαιότερη γνωστή επιγραφή, όπου αναφέρονται οι θεομοί της Φιλίας και της Ξενίας, που είχαν ιδιαίτερη βαρύτητα στον αρχαίο ελληνικό κόσμο. Η επιγραφή αυτή είναι έμμετρη, σε δακτυλικό εξάμετρο (το μέτρο των ομηρικών επών). Επίσης, μια μικροσκοπική χάλκινη προτομή γενειοφόρου άνδρα με κωνικό σκούφο, που συσχετίζεται με τον Οδυσσέα, καθώς και τα χάλκινα νομίσματα των Αλαλκομενών, στα οποία διακρίνεται η μορφή του Οδυσσέα. Οι αρχαίες Αλαλκομενές, με αρχιτεκτονικά λείψανα του 8ου αιώνα π.Χ., βρίσκονται κοντά στην πρωτεύουσα του νησιού και έχει υποστηριχθεί από ορισμένους ερευνητές ότι ταυτίζονται με την πόλη του Οδυσσέα.

Αρχαιολογική Συλλογή Σταυρού

283 00 Σταυρός, Ιθάκη

☎ +30 2674023955 📠 +30 2674031305 🌐 leerka@culture.gr

Το κτήριο, το οποίο ανεγέρθηκε στη δεκαετία του 1930 και ανακαίνιστηκε το 1998, είναι μικρό, με μία μόνο αίθουσα έκθεσης. Μετά την ανακαίνιση επανεκτέθηκε η αρχαιολογική συλλογή, που προέρχεται από την ευρύτερη περιοχή του χωριού Σταυρός και χρονολογείται από την πρώιμη εποχή του Χαλκού (3η χιλιετία π.Χ.) έως και τα ρωμαϊκά χρόνια (2ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.). Πιο συγκεκριμένα, τα εκθέματα προέρχονται από τέσσερις θέσεις: το λόφο των Πηλικάτων, οικισμό της 3ης χιλιετίας π.Χ., το χωριό του Σταυρού, όπου αποκαλύφθηκαν κλασικοί και ελληνιστικοί τάφοι, το σπήλαιο Λοΐζου και τις Τρεις Λαγκάδες, μυκηναϊκό οικισμό.

Από τα ευρήματα του σπηλαίου, που χρονολογούνται από τη μυκηναϊκή έως τη ρωμαϊκή εποχή, εντυπωσιάζουν τα θραύσματα των χάλκινων γεωμετρικών τριπόδων με την περίτεχνη διακόσμηση, τα οποία παραπέμπουν στην *Οδύσσεια* του Ομήρου (όπου αναφέρεται ότι οι Φαίακες δώρισαν στον Οδυσσέα δεκατρείς χάλκινους τρίποδες), καθώς και ένα θραύσμα ελληνιστικής μάσκας, πάνω στο οποίο είναι χαραγμένη η επιγραφή «ΕΥΧΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙ». Η αναφορά στον Οδυσσέα αποτελεί πιθανότατα μαρτυρία λατρείας του ομηρικού ήρωα στο συγκεκριμένο σπήλαιο και, κατ' επέκταση, στην Ιθάκη και εντάσσεται στην αρχαιοελληνική συνήθεια απότισης τιμών στους προγόνους και τους ήρωες.

- 71 Αρχαιολογικό Μουσείο Αργινίου
- 72 Αρχαιολογικό Μουσείο Θέρμου
- 73 Αρχαιολογικό Μουσείο Θυρρείου
- 74 Αρχαιολογικό Μουσείο Χαιρώνειας
- 75 Αρχαιολογικό Μουσείο Σχηματαρίου
- 76 Μουσείο Μονής Οσίου Λουκά
- 77 Αρχαιολογική Συλλογή Διστόμου
- 78 Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδας
- 79 Συλλογή Γλυπτών, Χαλκίδα
- 80 Αρχαιολογικό Μουσείο Ερέτριας
- 81 Αρχαιολογική Συλλογή Αιδηψού
- 82 Αρχαιολογικό Μουσείο Καρύστου
- 83 Αρχαιολογικό Μουσείο Σκύρου
- 84 Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας
- 85 Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας
- 86 Αρχαιολογικό Μουσείο Αταλάντης
- 87 Αρχαιολογική Συλλογή Ελάτειας
- 88 Αρχαιολογικό Μουσείο Άμφισσας
- 89 Αρχαιολογικό Μουσείο Δελφών
- 90 Αρχαιολογική Συλλογή Λιδωρικίου
- 91 Αρχαιολογική Συλλογή Γαλαξιδίου

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Αγρινίου ιδρύθηκε τη δεκαετία του 1960 και στεγάστηκε σε κτήριο που δωρήθηκε από τους αδελφούς Παπαστράτου. Οι συλλογές του χρονολογούνται από τη νεολιθική εποχή (7η χιλιετία π.Χ.) ως το τέλος της ρωμαιοκρατίας (4ος αι. μ.Χ.) και προέρχονται από ολόκληρο το νομό Αιτωλοακαρνανίας, εκτός των περιοχών του Θέρμου και του Θυρρείου.

Τα εκθέματα παρουσιάζονται σε δύο αίθουσες και περιλαμβάνουν αγγεία, εργαλεία, μετάλλινα αντικείμενα, επιτύμβιες στήλες και γλυπτά, προερχόμενα από διάφορες θέσεις, όπως τις αρχαίες πόλεις Σαυρία, Ιθωρία, Αρσινόη και τη σημερινή Βλαχομάνδρα. Ξεχωρίζουν τα μαρμάρινα ακρωτήρια από το Ηρώο της Αλυζίας και τα ευρήματα από το Ηρώο της Καλυδώνας, οι οποίες υπήρξαν σπουδαίες πόλεις της Ακαρνανίας και της Αιτωλίας, αντίστοιχα.

Το Ηρώο της Καλυδώνας, ένα μεγάλο και πλούσια διακοσμημένο ταφικό μνημείο προς τιμήν του Λέοντος της Καλυδώνας, που λατρευόταν ως ήρωας, οικοδομήθηκε το 100 π.Χ. Περιλαμβάνει χώρους διατεταγμένους γύρω από μια κεντρική περιστυλή αυλή, πρόπυλο και υπόγειο ταφικό θάλαμο. Στο Μουσείο εκτίθενται η εντυπωσιακή μαρμάρινη θύρα του τάφου του Λέοντος, καθώς και μαρμάρινες προτομές από το μνημείο, μεταξύ των οποίων και μία του Μελεάγρου (γιου του βασιλιά της Καλυδώνας Οινέα), ο οποίος, σύμφωνα με τη μυθολογία, σκότωσε μαζί με την κόρη Αταλάντη τον Καλυδώνιο κάπρο, που προξενούσε καταστροφές στην περιοχή.

Αρχαιολογικό Μουσείο Θέρμου

300 08 Θέρμο

☎ +30 2644022131 📠 +30 2644022131 ✉ lstepka@culture.gr

Ο Γεώργιος Σωτηριάδης, ανασκαφέας του αρχαιολογικού χώρου του Θέρμου, δημιούργησε στις αρχές του 20ού αιώνα το ομώνυμο Αρχαιολογικό Μουσείο, για να στεγάσει τα ευρήματα από τις ανασκαφές στην αρχαία πόλη. Το Θέρμο, η σημαντικότερη πόλη της αρχαίας Αιτωλίας, ήταν θρησκευτικό κέντρο των Αιτωλών και έδρα της Αιτωλικής Συμπολιτείας, η οποία αποτελούσε πολιτική ένωση πόλεων-κρατών της Κεντρικής Ελλάδας.

Η έκθεση του Μουσείου περιλαμβάνει προϊστορικά αγγεία της 2ης χιλιετίας π.Χ., γεωμετρικά χάλκινα αναθήματα (9ος-8ος αι.π.Χ.), τμήματα από την πλήλινη ανωδομή του ναού του Απόλλωνα Θερμίου που οικοδομήθηκε τον 7ο αιώνα π.Χ. (υδρορροές, ακροκέραμα κ.ά.), καθώς και ψηφίσματα της Αιτωλικής Συμπολιτείας. Ανάμεσα στα εκθέματα, ενδιαφέρον παρουσιάζουν δύο πήλινα προϊστορικά ειδώλια από τη Χρυσοβίτσα Θέρμου.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Μουσείο ιδρύθηκε το 1962 και μερική επανέκθεση των συλλογών του πραγματοποιήθηκε το 2002.

Τα ευρήματα φωτίζουν την ιστορία του αρχαίου Θυρρείου, της δεύτερης σε σπουδαιότητα πόλης της Ακαρνανίας και πρωτεύουσας του Κοινού των Ακαρνάνων (ομοσπονδίας πόλεων-κρατών της Ακαρνανίας), η οποία διέθετε εκτεταμένη οχύρωση. Τα εκθέματα προέρχονται από το Θύρρειο, το Ανακτόριο, τη Βόνιτσα και την Πάλαιρο και περιλαμβάνουν κεραμική, χάλκινα σκεύη, επιτύμβιες στήλες και μικροτεχνία από τις νεκροπόλεις της περιοχής, που χρονολογούνται από την αρχαϊκή ως τη ρωμαϊκή περίοδο (7ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.). Εξαιρετική σημασία για την πολιτική ιστορία της περιοχής έχουν δύο επιγραφές: η μία αναφέρεται στη συνθήκη συμμαχίας των Αιτωλών με τους Ρωμαίους (212 π.Χ.), ενώ η άλλη, στην αντίστοιχη των κατοίκων του Θυρρείου (94 π.Χ.).

Αρχαιολογικό Μουσείο Χαιρώνειας

N. ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Παλαιά Εθνική Οδός Αθηνών-Λαμίας, 321 00 Χαιρώνεια

☎ +30 2261095270 📠 +30 2261095270 📧 thepkaf@culture.gr

Στην ανατολική είσοδο της πόλης της Χαιρώνειας οικοδομήθηκε μεταξύ των ετών 1903-1907 το ομώνυμο Αρχαιολογικό Μουσείο, με δαπάνη της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Βρίσκεται κοντά στο ταφικό μνημείο του Λέοντος, που ανεγέρθηκε προς τιμήν των Θηβαίων Ιερολοχιτών που έπασαν στη μάχη της Χαιρώνειας, το 338 π.Χ. Το Μουσείο ανέστειλε τη λειτουργία του το 1995, προκειμένου να πραγματοποιηθούν η αποκατάσταση, η ενίσχυση και ο εκσυγχρονισμός του κτηρίου μετά τις ζημιές που υπέστη κατά το σεισμό του 1981.

Η Χαιρώνεια υπήρξε πατρίδα του συγγραφέα Πλουτάρχου (50-120 μ.Χ.), γνωστότερο έργο του οποίου είναι οι *Βίοι παράλληλοι*. Η πόλη συνδέεται κυρίως με την προαναφερθείσα μάχη του 338 π.Χ., που διεξήχθη ανάμεσα στους Μακεδόνες, από τη μια πλευρά, και στις συνασπισμένες δυνάμεις των πόλεων της νότιας Ελλάδας, από την άλλη. Η νίκη του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου Β' σήμανε και την επέκταση της κυριαρχίας του στις νικημένες πόλεις. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Χαιρώνεια, στη διάρκεια της ρωμαιοκρατίας, απολάμβανε δικαιωμάτων αυτονομίας.

Η επανέκθεση, που καταλαμβάνει τις τρεις αίθουσες και τον αύλειο χώρο του Μουσείου, υλοποιήθηκε στο διάστημα 2004-2008 και φιλοξενεί ευρήματα που εκτείνονται από τους προϊστορικούς έως τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους (7η χιλιετία π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.), στοχεύοντας στην παραστατική παρουσίαση των δραστηριοτήτων των ανθρώπων που κατοίκησαν στην περιοχή της βόρειας Βοιωτίας στη διάρκεια της αρχαιότητας. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον επισκέπτη παρουσιάζουν τα ευρήματα που προέρχονται από τον οικισμό νεολιθικών χρόνων της Μαγούλας Μπαλωμένου (7η-4η χιλιετία π.Χ.), τον Ορχομενό της μυκηναϊκής περιόδου (16ος-11ος αι. π.Χ.), καθώς και τα νεκροταφεία ιστορικών χρόνων (5ος π.Χ.-2ος μ.Χ.) της Χαιρώνειας, της Λιβαδειάς και του Αγίου Βλασίου. Εξέχουσας σημασίας θεωρούνται τα εκθέματα που προέρχονται από το πολυάνδριο (ομαδικό τάφο) των Θηβαίων Ιερολοχιτών και τον τύμβο των Μακεδόνων που έπασαν στη μάχη του 338 π.Χ.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Σχηματαρίου δημιουργήθηκε το 1904 με δαπάνη της Αρχαιολογικής Εταιρείας. Στεγάζεται σε λιθόκτιστο κεραμοσκεπές κτήριο του τέλους του 19ου αιώνα και φιλοξενεί τα ευρήματα που ήρθαν στο φως από τις πρώτες ανασκαφές στα νεκροταφεία και στην ακρόπολη της αρχαίας Τανάγρας, καθώς και αυτά που προέρχονταν από παραδόσεις και περιουλλογές. Η Τανάγρα υπήρξε μια από τις σπουδαιότερες πόλεις της Βοιωτίας κατά την αρχαιότητα και γνώρισε μεγάλη ακμή κατά τους ελληνιστικούς χρόνους (3ος αι. π.Χ.).

Το Μουσείο επεκτάθηκε και ανακαινίστηκε πρόσφατα, ενώ διαμορφώθηκε και ο αύλειος χώρος του. Η νέα έκθεση, η οποία εγκαινιάστηκε τον Μάιο του 2008, αναπτύσσεται σε χρονολογικές, κυρίως, ενότητες, από τη μυκηναϊκή ως τη ρωμαϊκή περίοδο, δίνοντας καταρχάς πληροφορίες για την ιστορία και την τοπογραφία της αρχαίας Τανάγρας. Περιλαμβάνει μυκηναϊκά κτερίσματα θαλαμοειδών τάφων (16ος-11ος αι. π.Χ.), γλυπτά, ανάγλυφες επιτύμβιες στήλες, καθώς και σπάνια ταφικά μνημεία, όπως ναϊσκούς, κιονίσκους, βωμούς και τράπεζες προσφορών, που εκτείνονται χρονικά από την αρχαϊκή ως τη ρωμαϊκή περίοδο (7ος αι. π.Χ. - 4ος αι. μ.Χ.). Εκτίθενται επίσης επιγραφές (τιμητικά ψηφίσματα, επιτύμβια επιγράμματα, αφιερωματικές και αγωνιστικές επιγραφές κ.ά.), λάρνακες μυκηναϊκής περιόδου (16ος-11ος αι. π.Χ.), αγγεία και ειδώλια, μεταξύ των οποίων και οι φημισμένες «Ταναγραίες», μικρές πήλινες γυναικείες μορφές σε κομψές στάσεις, ενδευμένες με χιτώνα και ιμάτιο, που βρέθηκαν κατά εκατοντάδες σε τάφους του ελληνιστικού νεκροταφείου της Τανάγρας (4ος/3ος αι. π.Χ. - 1ος αι. μ.Χ.).

Μουσείο Μονής Οσίου Λουκά

321 00 Στείρι Λιβαδειάς

☎ +30 2267022797 📠 +30 2267022797 ✉ 23eba@culture.gr

Κτισμένη στην πλαγιά του Ελικώνα, η Μονή του Οσίου Λουκά είναι το μεγαλύτερο και καλύτερα διατηρημένο μοναστηριακό συγκρότημα του 11ου αιώνα στην Ελλάδα. Πέραν των κτισμάτων που συνδέονται με το μοναστικό βίο (κελιά, τράπεζα, μαγειρεία, κινστέρνα), περιλαμβάνει και δύο σημαντικές εκκλησίες. Η παλαιότερη, αφιερωμένη στη Θεοτόκο, κτίστηκε το β' μισό του 10ου αιώνα και άσκησε σημαντική επίδραση στην εξέλιξη της ναοδομίας στον ελλαδικό χώρο. Το καθολικό, το πρωιμότερο δείγμα του σύνθετου οκταγωνικού τύπου στην Ελλάδα, χρονολογείται στον 11ο αιώνα και κοσμεύεται με εξαιρετικής ποιότητας ψηφιδωτά, έργο κωνσταντινουπολίτικης τέχνης της εποχής. Η περιήγηση του επισκέπτη στο βυζαντινό μνημείο συμπληρώνεται από την επίσκεψη στην αναστηλωμένη Τράπεζα της Μονής, η οποία κτίστηκε την ίδια περίοδο με το καθολικό και καταστράφηκε από βομβαρδισμούς στη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Εκεί εκτίθενται αρχιτεκτονικά μέλη (κιονόκρανα, θωράκια, επιθήματα, κοσμήτες κ.ά.), γλυπτά, επιγραφές, ψηφιδωτά και αντικείμενα μικροτεχνίας από τα κτίσματα της Μονής, αλλά και από μνημεία της γύρω περιοχής, καθώς και αποτοιχισμένες τοιχογραφίες του 18ου αιώνα, προερχόμενες από το αρχικό κτήριο της Τράπεζας.

Στο μεταβυζαντινό *βορδοναρείο* (στάβλο), στα βορειοανατολικά της Μονής, λειτουργεί έκθεση μεταβυζαντινών τοιχογραφιών (15ος-18ος αι.), οι οποίες προέρχονται από το ναό του Αγίου Σπυρίδωνος Μεδεώνος.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η Αρχαιολογική Συλλογή Διστόμου παρουσιάζει την ιστορία της Αμβρόσσου, αρχαίας φωκικής πόλης που βρισκόταν στη θέση του σημερινού Διστόμου, καθώς και της ευρύτερης περιοχής (γειτονικές πόλεις της Αντίκυρας και της Μεδεώνας). Στεγάζεται σε διατηρητέο λιθόκτιστο παλαιό Δημοτικό Σχολείο, που παραχωρήθηκε από το Δήμο στο Υπουργείο Πολιτισμού το 1987 και ανακαινίστηκε για να μετατραπεί σε μουσειακό χώρο.

Η έκθεση αναπτύσσεται στον προθάλαμο και σε δύο αίθουσες και καλύπτει χρονολογικά το διάστημα από τη μυκηναϊκή ως την παλαιοχριστιανική περίοδο (16ος αι. π.Χ. - 7ος αι. μ.Χ.). Αξιόπρόσεκτα ευρήματα είναι ένα χρυσό περιδέραιο, ένα κάτοπτρο του 3ου αιώνα π.Χ. με παράσταση γυναικείας προτομής, καθώς και πήλινη σίμη με υδρορρόη σε σχήμα λεοντοκεφαλής, από τη στέγη κτηρίου της Αντίκυρας, που χρονολογείται τον 4ο αιώνα π.Χ.

Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδας

ΕΥΒΟΙΑ

Ελευθερίου Βενιζέλου 13, 341 00 Χαλκίδα

☎ +30 2221025131, 2221076131 ☎ +30 2221025131, 2221076131 ✉ iaepka@culture.gr

Σε νεοκλασικό κτήριο που οικοδομήθηκε το 1901-1902 στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο Χαλκίδας. Στην επανέκθεση, που πραγματοποιήθηκε το 1991, ευρήματα από ολόκληρη την Εύβοια (Χαλκίδα, Μάνικα, Αλιβέρι, Νέα Αρτάκη, Ερέτρια, Αιδηψό, Νέα Λάμψακο κ.ά.) αποτυπώνουν, μέσα από χρονολογικές και θεματικές ενότητες, την ιστορική, κοινωνική και πολιτική εξέλιξη του νησιού από την παλαιολιθική περίοδο, οπότε και κατοικήθηκε, ως τα ύστερα ρωμαϊκά χρόνια (100 000 π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.).

Η συνάντηση του επισκέπτη με την αρχαιότητα ξεκινά από τον κήπο του Μουσείου, όπου έχουν τοποθετηθεί επιτύμβιες στήλες, συνεχίζεται στις στοές του κτηρίου, με τις επιγραφές, τα ανάγλυφα και τα αγάλματα των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων (4ος/3ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.) και ολοκληρώνεται στις τρεις αίθουσες.

Η κεραμική και τα εργαλεία παραπέμπουν στην καθημερινή ζωή, τα όπλα στον πόλεμο, η πλαστική, τα αγγεία και η αργυροχοΐα μαρτυρούν την καλλιτεχνική δραστηριότητα, οι επιγραφές και τα ψηφίσματα παρέχουν πληροφορίες για το δημόσιο βίο, οι επιτύμβιες στήλες και τα ταφικά αγγεία δείχνουν τις αντιλήψεις που επικρατούσαν για το θάνατο, τα νομίσματα αποτελούν δείκτες της οικονομικής ζωής και τα λατρευτικά αγάλματα διασώζουν τις θρησκευτικές πεποιθήσεις των κατοίκων της Εύβοιας.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ

ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Δυτικός Προμαχώνας, Φρούριο Καράμπαμπα, 341 00 Χαλκίδα

☎ +30 2221060967 (Φρούριο), 2221024130 📠 +30 2221024130 📧 23eba@culture.gr

Στη βοιωτική ακτή της Χαλκίδας, στο δυτικό προμαχώνα του Φρουρίου Καράμπαμπα και σε χώρο που, από το 2001, έχει διαμορφωθεί ως εκθεσιακός, λειτουργεί πλέον μόνιμη έκθεση με αρχαιολογικό υλικό, το οποίο προηγουμένως φυλασσόταν στο τζαμί της πόλης. Το Φρούριο κτίστηκε το 1684 από τους Οθωμανούς, προκειμένου να αντιμετωπίσουν επικείμενη πολιορκία από τον Φραντσέσκο Μοροζίνι (1619-1694), Ενετό ναύαρχο και μετέπειτα δόγη της Βενετίας, και οφείλει την ονομασία του στον πασά Καρά Μπαμπά Σουλτάν, ο οποίος λέγεται ότι έχει ταφεί σε αυτό.

Η έκθεση, που καταδεικνύει την αδιάλειπτη συνέχεια του αστικού χαρακτήρα της κλασικής πόλης και στους μεσαιωνικούς χρόνους, συγκεντρώνει γλυπτά, αρχιτεκτονικά μέλη, ανάγλυφα από αρχιτεκτονικό διάκοσμο εκκλησιαστικών και κοσμικών κτηρίων, επιγραφές, θυρεούς και ταφικά ανάγλυφα εξαιρετικής τέχνης από την παλαιοχριστιανική (5ος-6ος αι.), μεσοβυζαντινή (9ος-12ος αι.), λατινική (13ος-αρχές 15ου αι.) και οθωμανική περίοδο (1470-αρχές 19ου αι.) της ιστορίας της Χαλκίδας. Παράλληλα, γίνεται αναφορά στις κυριότερες εθνότητες που έζησαν στην πόλη.

Αρχαιολογικό Μουσείο Ερέτριας

Αρχαίου Θεάτρου 1, 340 08 Ερέτρια

☎ +30 2229062206 📠 +30 2229066665 📧 iaepka@culture.gr

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ερέτριας, που οικοδομήθηκε το 1961 και επεκτάθηκε το 1991, οπότε και εγκαινιάστηκε η εμπλουτισμένη συλλογή του, βρίσκεται δίπλα στον αρχαιολογικό χώρο.

Ο επισκέπτης της έκθεσης προσεγγίζει, μέσα από αντικείμενα της καθημερινής ζωής –δημόσιες και ιδιωτικές–, των αθλητικών δραστηριοτήτων, της λατρείας και των ταφικών εθίμων, την πολιτισμική φυσιογνωμία της πόλης της Ερέτριας και των γειτονικών προϊστορικών οικισμών της Ξηρόπολης ή Λευκαντιού (3η χιλιετία-11ος αι. π.Χ.), της Αμαρύνθου και της Μαγούλας (3η χιλιετία-17ος αι. π.Χ.).

Από τα αξιόλογα εκθέματα του Μουσείου ενδεικτικά αναφέρονται μικρός πήλινος κένταυρος από το Λευκαντί, που συνιστά την πρωιμότερη παράσταση του μυθικού αυτού όντος (10ος αι. π.Χ.), και μελανόμορφος αμφορέας (περ. 550 π.Χ.) που περιείχε παιδική ταφή και φέρει παράσταση πάλης Ηρακλή και Κενταύρων.

Στα εξέχοντα έργα του Μουσείου ανήκουν τα εναπομείναντα γλυπτά από το δυτικό αέτωμα του ναού του Δαφνηφόρου Απόλλωνα στην Ερέτρια (τέλη 6ου αι. π.Χ.), με θέμα την αρπαγή της Αντιόπης, βασίλισσας των Αμαζόνων, από τον Θησέα, Βασιλιά της Αθήνας.

Η Συλλογή συγκροτήθηκε στη δεκαετία του 1970 και στεγάστηκε αρχικά σε παλαιό οίκημα και αργότερα στο παλαιό υδροθεραπευτήριο της πηγής των Αγίων Αναργύρων, στα Λουτρά Αιδηψού. Από το 1987 στεγάζεται σε αίθουσα του νέου υδροθεραπευτηρίου του Ε.Ο.Τ.

Οι φυσικές θερμές πηγές που υπήρχαν από την αρχαιότητα στην Αιδηψό συντέλεσαν στην ακμή της πόλης στα χρόνια της ρωμαιοκρατίας. Στο κτήριο του υδροθεραπευτηρίου συνδέεται το παρελθόν με το παρόν, καθώς το μεγαλύτερο μέρος των εκθεμάτων της συλλογής σχετίζεται με τη λουτροθεραπεία και τις τοπικές λατρείες κατά την αρχαιότητα. Παρουσιάζονται ευρήματα της μεσοελλαδικής και μυκηναϊκής περιόδου (2000-1100 π.Χ.) από τον προϊστορικό οικισμό Κουμπί, ευρήματα των ελληνιστικών και ύστερων ρωμαϊκών χρόνων από τα Λουτρά Αιδηψού (4ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.), καθώς και ενεπίγραφες επιτύμβιες στήλες και αρχιτεκτονικά μέλη από την ευρύτερη περιοχή.

Αρχαιότητες κοσμούν και το υπόλοιπο κτήριο του υδροθεραπευτηρίου, όπως βάθρα με ψηφίσματα προς τιμήν τοπικών αρχόντων της Εύβοιας (στην είσοδο), άγαλμα ιματιοφόρου άντρα (στην αίθουσα υποδοχής) και τμήμα αγάλματος του Ηρακλή, καθώς και ανάγλυφη πλάκα με τα σύμβολά του, τη λεοντή, το ρόπαλο και πιθανόν τόξο ή φίδι (στο εσωτερικό).

Αρχαιολογικό Μουσείο Καρύστου

Γιοκάλειο Πνευματικό Ίδρυμα, Ανατολική Παραλία, 340 01 Κάρυστος

☎ +30 2224029218, 2224025661 ☎ +30 2224025661 ✉ iaepka@culture.gr

Στη δυτική πτέρυγα του Γιοκάλειου Πνευματικού Ιδρύματος λειτουργεί από το 1989 το Αρχαιολογικό Μουσείο Καρύστου. Ο Νικόλαος Γιοκαλάς υπήρξε επιχειρηματίας υψηλού ήθους, τόλμης και ικανοτήτων, που δραστηριοποιήθηκε στη Βασόρα του Ιράκ, ενδιαφέρθηκε για τις πολιτιστικές εξελίξεις στην Ελλάδα και εξελέγη τακτικό μέλος του φιλολογικού συλλόγου «Παρνασσός». Μετά το θάνατό του κληροδότησε την περιουσία του στην τότε κοινότητα Καρύστου, με την εντολή να συσταθεί ίδρυμα και να κατασκευαστεί ένα πνευματικό κέντρο που να διαθέτει αίθουσα πολλαπλών εκδηλώσεων, βιβλιοθήκη, μουσείο, αλλά και ορειβατικό καταφύγιο στο βουνό Όχη για τους φυσιολάτρες.

Το 2003 εγκαινιάστηκε η επανέκθεση του Μουσείου, η οποία έχει εμπλουτιστεί με νέα αρχαιολογικά κατάλοιπα που ήρθαν στο φως χάρη στις ανασκαφές των τελευταίων δεκαετιών.

Τα εκθέματα προέρχονται από την περιοχή της νότιας Εύβοιας, χρονολογούνται από τη νεολιθική ως τη ρωμαϊκή περίοδο (7η χιλιετία π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.) και περιλαμβάνουν αγγεία, επιγραφές, αρχιτεκτονικά μέλη, γλυπτά, νομίσματα κ.ά. Εκτίθενται επίσης μια ενεπίγραφη πλάκα και κεραμική από τα *Δρακόσπιτα* της Όχης και των Στύρων. Τα μεγαλιθικά αυτά κτίσματα, που μαρτυρούν εξαιρετική αρχιτεκτονική γνώση και δεξιότητα, έχουν αμφισβητούμενη χρονολογία κατασκευής και χρήση. Λόγω του εντυπωσιακού μεγέθους τους, θεωρήθηκαν από τους κατοίκους της περιοχής κατοικίες δράκων και εκεί οφείλεται η ονομασία με την οποία είναι γνωστά.

ΣΚΥΡΟΣ

Αρχαιολογικό Μουσείο Σκύρου

Πλατεία Μπουκ, 340 07 Σκύρος

☎ +30 2222091327 📠 +30 2221025131, 2221076131 📧 iaepka@culture.gr

Στο Αρχαιολογικό Μουσείο Σκύρου, που ιδρύθηκε το 1963, στεγάζονται ευρήματα που μαρτυρούν την πολιτισμική φυσιογνωμία και την ιστορία του νησιού στην αρχαιότητα.

Τα εκθέματα χρονολογούνται από τους πρωτοελλαδικούς ως τους ρωμαϊκούς χρόνους (2800 π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.) και καταλαμβάνουν δύο αίθουσες και τον αύλειο χώρο του Μουσείου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν: το κυκλαδικό πώμα από το Παπαλαγούδι, το τρωικό «δέπας» (ποτήρι) από το Παλαμάρι, ο ψευδόστομος αμφορέας με παράσταση πλοίου, κυκλαδικές χρωματοθήκες, δύο πήλινες πλαγγόνες (κούκλες) και ποικίλων τύπων αγγεία, που μαρτυρούν την ακμή του νησιού στην πρωτοελλαδική (2800-1900 π.Χ.) και τη μυκηναϊκή περίοδο (16ος-11ος αι. π.Χ.), καθώς και χάλκινα σκεύη και κοσμήματα από χρυσό και φαγεντιανή της πρωτογεωμετρικής περιόδου (11ος-9ος αι. π.Χ.), που φανερώνουν την ύπαρξη σημαντικών τοπικών εργαστηρίων και το ρόλο που έπαιζε το νησί στις σχέσεις του με άλλες περιοχές, όπως η Θεσσαλία και οι Κυκλάδες.

Στο Μουσείο φιλοξενείται επίσης η λαογραφική συλλογή της Λίτσας Κωστήρη, αδελφής του Σκυριανού αρχαιολόγου Ιωάννη Παπαδημητρίου, ο οποίος συνέβαλε στη δημιουργία του Μουσείου.

Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας

Ν. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Κάστρο Λαμίας, 351 00 Λαμία

☎ +30 2231029992, 2231046106 📠 +30 2231046106 ✉ idepka@culture.gr

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λαμίας στεγάζεται από το 1994 στο κτήριο των «Καποδιστριακών Στρατώνων», στο Κάστρο της πόλης. Ο χώρος και το διατηρητέο κτήριο των Στρατώνων, που είχαν στρατιωτική χρήση έως το Β' Παγκόσμιο πόλεμο, παραχωρήθηκαν το 1973 στο Υπουργείο Πολιτισμού από το Υπουργείο Άμυνας και αποκαταστάθηκαν το 1984 από το Δήμο Λαμιέων.

Τα εκθέματά του προέρχονται από τις ανασκαφικές έρευνες στο νομό Φθιώτιδας και κατανέμονται σε δώδεκα θεματικές ενότητες, οι οποίες καλύπτουν όλη τη διάρκεια της αρχαιότητας. Η κεραμική, η ειδωλοπλαστική, η αρχιτεκτονική, οι καθημερινές δραστηριότητες, η σφραγιδογλυφία, ο οπλισμός, η κοσμηματοτεχνία, η ένδυση, η λατρεία και τα ταφικά έθιμα ποικίλων περιόδων ζωντανεύουν μέσα από τα σχετικά εκθέματα, απεικονίζοντας τη ζωή και τον πολιτισμό των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής στις αντίστοιχες εποχές.

Μεταξύ των ευρημάτων ξεχωρίζουν: κράνος από δόντια κάπρου, χρυσό διάδημα και τμήμα κρατήρα (αγγείου) μυκηναϊκής περιόδου με σπάνια για την εποχή του (16ος-12ος αι. π.Χ.) παράσταση πολεμικού πλοίου και πολεμιστών, αφιερώματα από το αρχαϊκό ιερό της Αρτέμιδας και του Απόλλωνα (6ος αι. π.Χ.) στο Καλαπόδι Λοκρίδας, καθώς και θαυμάσια πήλινα και γυάλινα αγγεία κλασικής και ελληνιστικής εποχής (5ος-2ος αι. π.Χ.), με εμφανείς τις καλλιτεχνικές επιδράσεις που δέχθηκαν οι δημιουργοί τους. Σημαντικές είναι, επίσης, η παρουσίαση συναλλαγών κατά την προνομισματική φάση της οικονομίας, αλλά και οι κοπές νομισμάτων από πόλεις της Φθιώτιδας και του ευρύτερου ελλαδικού χώρου.

Το Βυζαντινό Μουσείο Φθιώτιδας στεγάζεται στο λιθόκτιστο διατηρητέο κτήριο των «Καποδιστριακών Στρατώνων» στην Υπάτη, που οικοδομήθηκε το 1836. Το κτήριο παραχωρήθηκε από το Δήμο Υπάτης στο Υπουργείο Πολιτισμού για το σκοπό αυτό.

Η έκθεση αναπτύσσεται στο ισόγειο και στον όροφο, ενώ μελλοντικά θα επεκταθεί και στον αύλειο χώρο του κτηρίου. Μέσα από επιμέρους θεματικές ενότητες, όπως είναι τα παλαιοχριστιανικά ψηφιδωτά της Φθιώτιδας (ισόγειο) και η λατρεία κατά την παλαιοχριστιανική και βυζαντινή περίοδο (όροφος), γίνεται προσπάθεια να αναδειχθεί ο μνημειακός πλούτος της περιοχής κατά την περίοδο από τον 4ο ως το 14ο αιώνα.

Την προσοχή του επισκέπτη έλκουν ιδιαίτερα τμήματα παλαιοχριστιανικών ψηφιδωτών δαπέδων (4ος-7ος αι.) από περιοχές του νομού Φθιώτιδας (Πελασγία, Βαρκά, Αχινός), συνοδευόμενα από εκπαιδευτικό υλικό για την κατανόηση της τεχνικής του ψηφιδωτού, γλυπτά αρχιτεκτονικά μέλη, κεραμικά αντικείμενα (λυχνάρια, χρηστικά σκεύη, υφαντικά βάρη κ.ά.) και νομίσματα. Επιπλέον, στον όροφο, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο, εκτίθεται αντιπροσωπευτικό τμήμα της δωρηθείσας Συλλογής Νομισμάτων του Υπαταίου Κωνσταντίνου Κοτσιλη, η οποία περιλαμβάνει 3.000 νομίσματα, που καλύπτουν το διάστημα από την αρχαιότητα ως σήμερα.

Η ευρύτερη περιοχή της Υπάτης, αλλά και η ίδια η πόλη –που, ως τον 6ο αιώνα, αποτελούσε διοικητικό και θρησκευτικό κέντρο και έδρα Επισκοπής, ενώ, από τον 9ο αιώνα, έδρα Μητρόπολης– περιτοιχίζεται από βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία, όπως ο ναός του Αγίου Νικολάου, ο ναός της Αγίας Σοφίας, το Φρούριο της Υπάτης και η Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Αγάθωνος, τα οποία συμπληρώνουν την απτή εικόνα του παρελθόντος που προσφέρουν στον επισκέπτη οι συλλογές του Μουσείου.

Αρχαιολογικό Μουσείο Αταλάντης

Β. Βελίου 21, 352 00 Αταλάντη

☎ +30 2233023355, 2233089210 📠 +30 2233023355 📧 idepka@culture.gr

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Αταλάντης εγκαινιάστηκε το 1998 και στεγάζεται στο διατηρητέο κτήριο του παλιού Γυμνασίου, που παραχωρήθηκε από το Δήμο στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Τα εκθέματα προέρχονται από τη Λοκρίδα και το βορειοδυτικό τμήμα της Φθιώτιδας – κυρίως από την περιοχή της Αταλάντης, όπου βρισκόταν η αρχαία πόλη Οπούς. Ο Οπούς, ο οποίος άκμασε τον 5ο αιώνα π.Χ., ήταν η σημαντικότερη πόλη των Οπουντίων Λοκρών, αρχαίου ελληνικού φύλου που κατοικούσε στην ανατολική Λοκρίδα.

Η έκθεση καλύπτει το διάστημα από τη νεολιθική ως τη ρωμαϊκή περίοδο (7η χιλιετία π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.) και μαρτυρεί τις ανάγκες, τις προτιμήσεις και τις συνήθειες των κατοίκων της περιοχής, μέσα από ευρήματα σχετικά με την ένδυση, τον οπλισμό, τη λατρεία, τα ταφικά έθιμα, την τεχνολογία και τον οικιακό εξοπλισμό τους.

Από τα εκθέματα ξεχωρίζουν: οδοντόφρακτο μυκηναϊκό κράνος, τμήμα κρατήρα με παράσταση ναυμαχίας της ίδιας περιόδου από τις Λιβανάτες, δύο σκύφοι με κοχυλόσχημες βάσεις, μεταλλινες ράβδοι που χρησιμοποιούνταν στις συναλλαγές πριν από τη μετάβαση της οικονομίας στο νομισματικό στάδιο και κίονας με προτομή ζεύγους της ρωμαϊκής περιόδου. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν, επίσης, αντιπροσωπευτικά αγγεία φύλαξης και μεταφοράς στερεών και υγρών τροφίμων, καθώς και επιτύμβια στήλη τοποθετημένη σε βαθμιδωτή βάση και πλαισιωμένη από μικρά αγγεία με προσφορές προς τον νεκρό, όπως ακριβώς οι παραστάσεις που σώζονται σε αγγεία με παρόμοια θεματολογία.

Η Αρχαιολογική Συλλογή Ελάτειας, που εγκαινιάστηκε το 2006, στεγάζεται σε παραδοσιακό κτήριο της δεκαετίας του 1930, στο οποίο λειτουργούσε παλιότερα το Δημοτικό Σχολείο. Το κτήριο, αφού παραχωρήθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού, ανακαινίστηκε από το Δήμο για το σκοπό αυτό.

Στην έκθεση παρουσιάζονται ευρήματα προερχόμενα από διάφορες αρχαίες πόλεις της δυτικής Λοκρίδας –που περιλαμβάνει τις περιοχές της κοιλάδας του βοιωτικού ποταμού Κηφισού και της ανατολικής αρχαίας Φωκίδας– τα οποία αντιπροσωπεύουν χρονικά όλο το φάσμα της αρχαιότητας. Κατά την ελληνιστική και ρωμαϊκή περίοδο (4ος/3ος αι. π.Χ.–4ος αι. μ.Χ.), η Ελάτεια υπήρξε η σημαντικότερη πόλη της Φωκίδας, μετά τους Δελφούς.

Στον προθάλαμο της έκθεσης φιλοξενούνται λίθινα ευρήματα (επιτύμβιες στήλες, επιγραφές, αρχιτεκτονικά μέλη κ.ά.) από την Ελάτεια. Στην πρώτη αίθουσα εκτίθενται σκεύη, εργαλεία, ειδώλια και κοσμήματα από την παλαιολιθική ως την υπομυκηναϊκή περίοδο (60 000–1050 π.Χ.) από θέσεις της δυτικής Λοκρίδας. Στη δεύτερη, αρχαιότητες από τα γεωμετρικά ως τα ρωμαϊκά χρόνια (9ος αι. π.Χ.–4ος αι. μ.Χ.), προερχόμενες από το ιερό της Αθηνάς Κραναίας, καθώς και από τα νεκροταφεία της περιοχής (κιβωτιόσχημοι τάφοι, λάρνακες και ταφικοί πίθοι). Ο αύλειος χώρος του κτηρίου φιλοξενεί διάφορα αρχιτεκτονικά μέλη.

Αρχαιολογικό Μουσείο Άμφισσας

Ν. ΦΩΚΙΔΑΣ

Κεχαγιά, 331 00 Άμφισσα

☎ +30 2265023344 📠 +30 2265023344 ✉ iepka@culture.gr

Σε ένα διώροφο αρχοντικό των αρχών του 20ού αιώνα, από τα λίγα της εποχής που σώζονται πλέον στην Άμφισσα, στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο, με ευρήματα από την ίδια την πόλη, αλλά και από άλλες θέσεις του νομού Φωκίδας. Το κτήριο παραχωρήθηκε από την Κτηματική Υπηρεσία του Δημοσίου στο Υπουργείο Πολιτισμού το 1987, αποκαταστάθηκε και μετατράπηκε σε Μουσείο, το οποίο άνοιξε τις πύλες του στο κοινό το 2002.

Η έκθεση καλύπτει χρονολογικά το φάσμα από την πρωτοελλαδική ως την παλαιοχριστιανική περίοδο (3η χιλιετία π.Χ.-7ος αι. μ.Χ.) και αναπτύσσεται στο ισόγειο, στον όροφο και στον αύλειο χώρο του κτηρίου. Στο ισόγειο εκτίθενται ευρήματα από την αρχαία Κίρρα, επίγειοι της Άμφισσας και των Δελφών, γλυπτά από το αρχαίο Κάλλιο ή Καλλιπολη, το οποίο σήμερα έχει καλυφθεί από τα νερά της τεχνητής λίμνης του Μόρνου, καθώς και ποικίλα αντικείμενα από το Πολύδροσο, το Μούλκι Ιτέας, το Χρισσό, την Ερατεινή και άλλες θέσεις του νομού. Στον όροφο, η εκθεσιακή ενότητα περιλαμβάνει αντικείμενα που τεκμηριώνουν τη συνεχή κατοίκηση της πόλης της αρχαίας Άμφισσας από τη γεωμετρική περίοδο ως τη ρωμαϊκρατία (9ος αι. π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.). Ο δημόσιος και ο ιδιωτικός βίος, οι ασχολίες ανδρών, γυναικών και παιδιών, η διατροφή, η ιατρική, η αρχιτεκτονική, η χαλκοουργία, τα ταφικά έθιμα, η λατρεία και η καλλιτεχνική έκφραση (θέατρο, χορός, μουσική) ζωντανεύουν μέσα από αγγεία, ειδώλια, εργαλεία, κοσμήματα και μετάλλινα αντικείμενα, προερχόμενα από οικίες, τάφους και άλλα κτίσματα της αρχαίας πόλης, η οποία είχε ισχυρή οχύρωση στα κλασικά χρόνια (5ος-4ος αι. π.Χ.). Στον υπόστεγο αύλειο χώρο του Μουσείου εκτίθενται επιγραφές, καθώς και τμήματα ψηφιδωτών δαπέδων από οικοδομήματα της παλαιοχριστιανικής περιόδου (4ος-7ος αι.).

Από τα εκθέματα ξεχωρίζουν το άγαλμα της Περσεφόνης (300 π.Χ.), το οποίο βρέθηκε στη θέση του στο ιερό της Δήμητρας και της Κόρης, η πρόχους με παράσταση σατύρου και τα χρυσά κοσμήματα από την Άμφισσα.

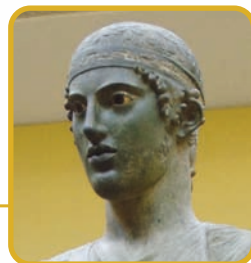
Επίσης, σε μία αίθουσα του ορόφου παρουσιάζεται έκθεση εκπαιδευτικού χαρακτήρα με θέμα την ιστορία του νομίσματος και την εξέλιξη των συναλλαγών από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας. Τα αντικείμενα που την απαρτίζουν προέρχονται από τη συλλογή του φιλότατου φαρμακοποιού από την Άμφισσα Δρόσου Κραβαρτόγιαννου, καθώς και από ανασκαφές στην περιοχή. Ανάμεσα στα ευρήματα διακρίνονται για τη σπουδαιότητά τους τα αντικείμενα από το ιερό της Δήμητρας στον Έρωχο, τα οποία πληροφορούν τον επισκέπτη για τις προνομισματικές περιόδους οικονομικών συναλλαγών, καθώς και ο Θησαυρός (σύνολο νομισμάτων) της Άμφισσας.

Στις υπώρειες του Παρνασσού, κάτω από τους βράχους των Φαιδριάδων, βρίσκεται το Αρχαιολογικό Μουσείο που στεγάζει τα ευρήματα από το περίφημο πανελλήνιο ιερό και μαντείο των Δελφών. Το μαντείο διαδραμάτισε σημαίνοντα ρόλο στην ιστορία των ελλήνων αλλά και ξένων πόλεων, καθώς συνέρρεαν σε αυτό ηγεμόνες, άρχοντες και απλοί άνθρωποι, για να λάβουν χρησμό από το θεό Απόλλωνα. Από το πλήθος των αναθημάτων που αφιέρωναν στο ιερό εντυπωσιάζουν οι λεγόμενοι *θησαυροί*, που βρίσκονται στον αρχαιολογικό χώρο. Πρόκειται για ναόσκημα κτίσματα που χρησίμευαν και τα ίδια για τη φύλαξη πολύτιμων αναθημάτων και ανεγείρονταν από τις πόλεις σε ανάμνηση σημαντικών ιστορικών γεγονότων.

Το Μουσείο οικοδομήθηκε το 1903 με δωρεά του εθνικού ευεργέτη Ανδρέα Συγγρού σε σχέδια του Γάλλου αρχιτέκτονα Αλμπέρ Τουρναίρ, για να φιλοξενήσει τα αντικείμενα που ήρθαν στο φως από τις ανασκαφές της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής, οι οποίες ξεκίνησαν στους Δελφούς το 1892 και συνεχίζονται μέχρι σήμερα, σε συνεργασία με την ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία. Στη διάρκεια του ενός και πλέον αιώνα που μεσολάβησε από την ανέγερση του Μουσείου,

πραγματοποιήθηκαν αρκετές επεκτάσεις του αρχικού κτίσματος, προκειμένου να στεγαστεί το συνεχώς αυξανόμενο πλήθος των ευρημάτων. Στα τέλη της δεκαετίας του 1950, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Πάτροκλου Καραντινού, αναμορφώθηκαν ουσιαστικά οι περισσότεροι χώροι του Μουσείου, ενώ η τελευταία προσπάθεια εκσυγχρονισμού ολοκληρώθηκε το 2000, με τη δημιουργία νέων χώρων, αναγκαίων για τη λειτουργία του Μουσείου και την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, αλλά και μίας νέας αίθουσας για την αποκλειστική στέγαση του αγάλματος του Ηνίοχου· η προσθήκη αυτή είναι μέρος ενός εκτεταμένου σχεδίου εκσυγχρονισμού του κτηρίου, αναδιαμόρφωσης της όψης του και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου, που έχει εκπονήσει ο αρχιτέκτονας Αλέξανδρος Τομπάζης. Το κτήριο, με τη σημερινή του μορφή, αποτελεί ένα σύγχρονο μουσειακό χώρο, ενταγμένο αρμονικά στο φυσικό δελφικό τοπίο, ενώ, από άποψη επισκεψιμότητας, συγκαταλέγεται στα πρώτα αρχαιολογικά μουσεία της χώρας.

Η επανέκθεση των συλλογών του Μουσείου εγκαινιάστηκε το 2004. Περιλαμβάνει αρχιτεκτονικά γλυπτά, αγάλματα και αντικείμενα μικροτεχνίας, τα οποία καταλαμβάνουν δεκατέσσερις αίθουσες του ορόφου. Πρόκειται κυρίως για αφιερώματα των πιστών στο ιερό, μέσω των οποίων αποτυπώνεται η θρησκευτική, πολιτική και καλλιτεχνική δραστηριότητα του ιερού στη μακραίωνη πορεία του: από τα χρόνια που προηγήθηκαν της λατρείας του Απόλλωνα στους Δελφούς (16ος αι. π.Χ.) και την ίδρυση του απολλωνίου ιερού (8ος αι. π.Χ.) ως την παρακμή του, στην ύστερη αρχαιότητα (3ος αι. μ.Χ.). Η ανάπτυξη της έκθεσης ιχνηλατεί τη χρονολογική εξέλιξη του ιερού, με κύριο γνώμονα την τοπογραφική ή κτηριακή προέλευση των ευρημάτων.

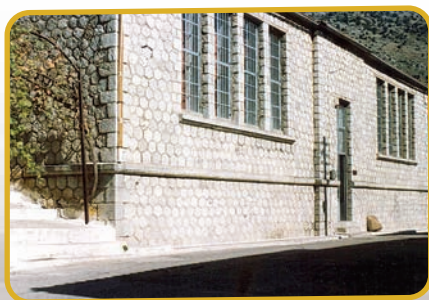
Γνωστότερο έκθεμα του Μουσείου είναι το περίφημο χάλκινο άγαλμα του Ηνίοχου, που κρατεί νηπία τέθριππου άρματος· συνοδευόταν από ιπποκόμο και χρονολογείται στο 478 π.Χ. Αυτό το μοναδικό μεγάλο χάλκινο έργο, που σώζεται ανάμεσα στα πολλά χάλκινα αναθήματα του ιερού, ήταν αφιέρωμα του Πολύζαλου, τυράννου της πόλης Γέλας της Σικελίας, ο οποίος νίκησε στους πανελλήνιους αγώνες των Πυθίων που τελούνταν προς τιμήν του Απόλλωνα. Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι μνημειώδεις διδυμοί κούροι (οι αθλητές Κλέοβις και Βίτων, έργο του 600-580 π.Χ.), η ζωφόρος του Θησαυρού των Σικυωνίων (560 π.Χ.), τα αναθήματα από χρυσό και ελεφαντοστό και ο ασπρμένιος ταύρος (6ος αι. π.Χ.), η Σφιγγα των Ναξίων (560 π.Χ.), η πεπλοφόρος με το θυμιατήρι (5ος αι. π.Χ.), τα αρχιτεκτονικά μέλη και ο γλυπτός διάκοσμος του Θησαυρού των Σιφνίων (6ος αι. π.Χ.), καθώς και του αρχαϊκού και του κλασικού ναού του Απόλλωνα (6ος και 4ος αι. π.Χ., αντίστοιχα). Επίσης, οι μετόπες του θησαυρού των Αθηναίων (περίπου 500 π.Χ.), ο λεγόμενος «κίονας με τις χορεύτριες» (4ος αι. π.Χ.), οι μετόπες της Θόλου –κυκλικού οικοδομήματος αφιερωμένου στην Αθηνά Προναία (380 π.Χ.)–, ο «ομφαλός» (ελληνιστικών χρόνων) που συμβολίζει το κέντρο του κόσμου, όπου, σύμφωνα με την παράδοση, βρισκόταν το δελφικό μαρτυείο, και το άγαλμα του Αντίνοου (2ος αι. μ.Χ.), ευνοούμενου του αυτοκράτορα Αδριανού.

Στο ισόγειο του Μουσείου θα λειτουργήσει σύντομα μια νέα έκθεση με ευρήματα από την πόλη των Δελφών και τα νεκροταφεία της.

Η Συλλογή στεγάζεται στο λιθόκτιστο κτήριο του παλαιού Δημοτικού Σχολείου, που οικοδομήθηκε το 1912 με δαπάνη του εθνικού ευεργέτη Ανδρέα Συγγρού και παραχωρήθηκε από την Κοινότητα Λιδωρικού στο Υπουργείο Πολιτισμού το 1989, για το σκοπό αυτό.

Στη Συλλογή παρουσιάζονται τα ευρήματα από την ανασκαφή της αρχαίας Καλλιπόλης ή Καλίου, πόλης η οποία συμμετείχε στην Αιτωλική Συμπολιτεία (πολιτική ομοσπονδία πόλεων της Κεντρικής Ελλάδας κατά τον 3ο αιώνα π.Χ.) και η οποία σήμερα έχει καλυφθεί από τα νερά της τεχνητής λίμνης του Μόρνου. Τα αντικείμενα αυτά, μαζί με τα αρχαία τείχη, είναι πλέον τα μόνα λείψανα που σώζονται από την πόλη, καθώς όλα τα υπόλοιπα καλύφθηκαν από το νερό.

Μερικά από τα πιο ενδιαφέροντα εκθέματα της Συλλογής είναι: τα πήλινα σφραγίσματα εγγράφων γραμμένων σε πάπυρο, τα οποία προέρχονται από την «Οικία του αρχείου», που ανήκε σε Καλλιπολίτες με σημαίνουσα θέση στη διοίκηση της πόλης αλλά και της Αιτωλικής Συμπολιτείας, εξαρτήματα από ξύλινες πόρτες (σύρτες, κλειδί, τμήμα κλειδαριάς κ.ά.), καθώς και τμήματα ψηφιδωτών δαπέδων από ρωμαϊκό λουτρό και από παλαιοχριστιανική βασιλική.

Αρχαιολογική Συλλογή Γαλαξιδίου

330 52 Γαλαξίδι

☎ +30 2265041558 📠 +30 2265082966 🌐 iepka@culture.gr

Η Αρχαιολογική Συλλογή Γαλαξιδίου συστεγάζεται από το 1979 με το Ναυτικό και Εθνολογικό Μουσείο Γαλαξιδίου σε ένα παραδοσιακό γαλαξιδιώτικο κτήριο, το οποίο κατασκευάστηκε το 1870 και ανακαινίστηκε το 2003, οπότε έγινε και η επανέκθεση της Συλλογής. Στο παρελθόν είχαν στεγαστεί εκεί το Δημαρχείο και το Κοινοτικό Κατάστημα, όπως και διάφορες δημόσιες υπηρεσίες.

Στη Συλλογή, που συστάθηκε το 1932, παρουσιάζεται η εξέλιξη του Γαλαξιδίου από τους πρωτοελλαδικούς ως τους ρωμαϊκούς χρόνους (3η χιλιετία π.Χ.-4ος αι. μ.Χ.), μέσα από αντικείμενα της καθημερινής ζωής, των νεκροταφείων, του εμπορίου αλλά και της θαλάσσιας δραστηριότητας, που χαρακτήριζε τη ναυτική αυτή πόλη, αποτελώντας έτσι μία ενότητα με τη συλλογή του Ναυτικού και Εθνολογικού Μουσείου.

- 92 Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας
- 93 Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρισας
- 94 Αθανασάκειο Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου
- 95 Αρχαιολογικό Μουσείο Αλμυρού

Αρχαιολογικό Μουσείο Καρδίτσας

Λαχανά 2 και Τζέλα, 431 00 Καρδίτσα

☎ +30 2441025217-9 📠 +30 2441025217 📧 ldepka@culture.gr

Το Μουσείο στεγάζεται σε νεόδμητο κτήριο, με σύγχρονα μορφολογικά χαρακτηριστικά. Είναι το μοναδικό μουσείο που λειτουργεί στο νομό και φιλοξενεί αντιπροσωπευτικά και πολύ σημαντικά ευρήματα από ολόκληρη την περιοχή, τα οποία χρονολογούνται από την παλαιολιθική περίοδο έως την ύστερη αρχαιότητα, κατανεμημένα σε τέσσερις ενότητες:

- α. Ο Άνθρωπος στο Χώρο και το Χρόνο
- β. Οι προϊστορικές κοινωνίες στην περιφέρεια της Καρδίτσας
- γ. Ιστορικοί χρόνοι – Αρχαίες πόλεις (παρουσιάζονται οι πόλεις Κιέριον, Όρθη, Μητρόπολις, Γόμφοι και Αργιθέα, ενώ αναφορά γίνεται και στο σημαντικό ομοσπονδιακό θεσσαλικό ιερό της Ιτωνίας Αθηνάς)
- δ. Αρχαιολογία και κοινωνία.

Εντυπωσιακά εκθέματα από την προϊστορική περίοδο αποτελούν η αναπαράσταση ενός νεολιθικού σπιτιού, μια μεγάλη αέρινη καρποδόχος νεολιθικής περιόδου και ένας υπνός (φούρνος). Από την ιστορική περίοδο ενδιαφέρον παρουσιάζει το χάλκινο άγαλμα οπλίτη θεού Απόλλωνα, που προέρχεται από το ναό του θεού στη Μητρόπολη, καθώς και ομοίωμα καμένου δέντρου, υπόμνηση του άλσους του ιερού της Ιτωνίας Αθηνάς, που κάπκε στην αρχαϊκή περίοδο. Από την Αργιθέα (τους αρχαίους Αθαμάνες) προέρχονται μετάλλια αγγεία, περικνημίδες και οστέινος αυλός, ενώ εντυπωσιακή είναι και η μαρμάρινη λάρνακα από τους Γόμφους, με παράσταση αρπαγής κόρης.

Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρισας

Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ

31ης Αυγούστου 2, 412 23 Λάρισσα

☎ +30 2410288082 📠 +30 2410289106 📧 iepka@culture.gr

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Λάρισας στεγάζεται στο οθωμανικό τέμενος Γενί τζαμί, που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης. Το τέμενος, που κτίστηκε το 19ο αιώνα, ήταν δωρεά της Βασίλισσας Όλγας στους μουσουλμάνους της Λάρισας.

Ως το 1924, έτος ανταλλαγής των χριστιανικών και μουσουλμανικών πληθυσμών, σε εφαρμογή της Συνθήκης της Λωζάνης (1923), το κτήριο χρησιμοποιήθηκε ως τόπος προσευχής από τη μουσουλμανική κοινότητα της πόλης. Το διάστημα 1939-1941 στέγασε τη δημοτική Βιβλιοθήκη και μια μικρή αρχαιολογική συλλογή. Στη διάρκεια της γερμανικής κατοχής (1941-1944) λεηλατήθηκε και αργότερα υπέστη ζημιές από ισχυρούς σεισμούς, εντέλει όμως επισκευάστηκε και λειτουργεί ως αρχαιολογικό μουσείο.

Στο Μουσείο παρουσιάζονται ευρήματα προϊστορικής, κλασικής και ρωμαϊκής εποχής, προερχόμενα από τη Λάρισσα και την ευρύτερη περιοχή της, καθώς και ιδιωτικές συλλογές. Από το 2007 λειτουργεί περιοδική έκθεση με επαναπατρισμένες αρχαιότητες υπό τον τίτλο «Νεολιθικά πρόσωπα της Θεσσαλικής γης». Στην έκθεση προβάλλονται πήλινα και λίθινα ειδώλια, εργαλεία και άλλα αντικείμενα νεολιθικής περιόδου (6ης και 5ης χιλιετίας π.Χ.), που προέρχονται από τους οικισμούς της ευρύτερης περιοχής της Λάρισας, τις «μαγούλες».

Ανάμεσα στα εκθέματα του Μουσείου ξεχωρίζουν τα λίθινα αγγεία και εργαλεία, καθώς και λίθινη και πήλινη σφραγίδα, λόγω της μοναδικότητας της τεχνικής και της μορφής τους. Εκτίθενται επίσης γλυπτά, τα οποία μαρτυρούν την υψηλή ποιότητα της Θεσσαλικής τέχνης.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

